

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 256. szám.

Szombat, november 8.

Az indemnítási vita.

Nagybecskerek, november 8.

A képviselőházban nagyban folyik a vita a kormány azon javaslatára felett, amelyvel négy hónapra terjedő felhatalmazást kér, hogy megszavazott költségvetés nélkül kormányozzon. A parlamenti tapasztalatok szerint, hetvenhét óta alig volt még eset, hogy az évi költségvetést a Ház rendes időben megszavazta volna. S így csaknem mindig elkerülhetetlen volt a két, három, sőt négy havi indemnítási javaslat. Hogy a kormány ezáltal négy hónapi indemnítási javaslattal lépett a képviselőház színe elé, ennek semmi különös oka nincs. A múlt évi tapasztalatok alapján félesztendőnél is hosszabb ideig tartott a budgetvita s így a kormányzati előrelátás legegyszerűbb követelése az, hogy ily hosszú vitára a kormány berendezkedjék. A mely pillanatban különben a költségvetést a két Ház megszavazza s ő felsége szentesíti, a felhatalmazási törvény érvénye azonnal véget ér.

Sajnos, az eddigiekből következtetve egyhamar erre nincs kilátás. Az ellenzék harci kedve nagyon feleledt bár komoly okok és indokolt események hiányában csak hangulatokból táplálkozik.

Azok a vádak, a melyekkel a kormányt az ellenzéki padokról illetik, a komoly politika kohójában salakká enyésznek.

Vegyük csak mindjárt a katonai javaslatok kérdését, a melyek tényleg egy-némely aggodalmat keltenek. De nem sietett-e a kormány az aggodalmakat eloszlatni. Nem vont-e vissza a javaslatokat s nem igyekez-e a kormány szem előtt tartani az új javaslatokban az ország anyagi erejét és a honpolgárok érdekeit.

A másik kérdés, a mivel tüzet rak, az az indemnítási vita kemenczéiben, a kiegyezés kérdése. Kivülről igyekeztek is e kérdésbe becsempészni a nyugtalanság és

a meghasonlás elemét. Azzal vádolták meg Széll Kálmánt, hogy a paktumot nem tartotta be; hogy az 1899. évi XXX. t.-cikket most másképp magyarázza, mint a hogy akkor értelmezte. Am ez a kivülről jövő beavatkozás nagy kudarcot vallott. A miniszterelnök megragadta a legelső alkalmat s a pénzügyi bizottság ülésén, egy csodálatos hatású beszédben, szétépte a keletkező intrika pókháló-szárait. Az 1899. évi XXX. t.-cikk értelmét oly kristálytisztán megmagyarázta s annyira kitént, hogy az ő álláspontja még a 67-es alapon álló ellenzéknek is, tehát minden 67-es politikusknak az álláspontja, hogy erről az oldalról az indemnítási vita során Széll Kálmánt támadni valóban nélkülözi a komolyságot.

A kiegyezési kérdés helyzete különben sem válik be a vita gyújtóanyagának. Mindenki látja, hogy ha a megegyezés eddig nem sikerült, annak oka Széll Kálmán szilárd magartatása, aki a kiegyezési vívmányok mérlegét megromtani semmi szín alatt nem engedi; akit nem gáncs, hanem a nemzet teljes elismerése illet meg, hogy az ország érdekeit keményen és férfiasan védelmezi.

Ha nincs tárgyi oka annak, hogy az indemnítási vitában fellángoljon az ellenzék szenvedélye, szubjektíve sincs erre semmi ok.

Széll Kálmán kormányzatát törvénytisztelet s a jogok megvédése jellemzi. Előkelő parlamenti tónus, előzékeny viselkedés a kisebbséggel szemben. Erőszakos soha sem volt az ő politikája. A választásokon szabad folyást engedett a nemzeti akarat megnyilatkozásának. A korrupciót üldözte a közélet egész vonalán s véget vetett a párt-abszolutizmus kinövésének.

Nemcsak politikai, hanem egyenesen erkölcsi lehetlenség tehát Széll Kálmán ellen az elfajult parlamenti harcznak mérgezett fegyvereivel küzdeni. Erkölcsi lehet-

lenség az, hogy hosszú indemnítási vita ürügye alatt az ellenzék a parlamentáris gépezet megakasztását tűzze ki célul.

De ha kitézi is, a kormány háta mögött áll a hatalmas szabadelvűpárt, a mely egy értelemmel és egy akarattal fogja támogatni a kormány politikáját.

A kik abban mesterkednek, hogy a szabadelvűpárt összetartását meglazítsák, elemeit egymás ellen ingereljek, apró árnyalatkülönbségeit — a maguk javára — nagyra növeljék, azokra keserves kiábrándulás vár.

Ha voltak is valaha hajszálvékony repedések a párt foglatában — pedig nem voltak — mindez eltűnik és összeforrad a parlamenti küzdelemnek lángjaiban.

A közös függő államadósság kimutatása. A közös függő államadósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság Bécsben tartott legutóbbi ülésében, az államjegyek forgalmi összegét 1902-ik évi október hó végével következőnek találta: 5 forintos államjegyekben 2.738.825 forint. — 50 forintos államjegyekben 549.600 forint. Összesen 3.288.425 forint, mely összeg az 1898. évi XXXI. törvényzikk értelmében közös költségen váltandó be. Az államjegyek forgalmában f. évi október hóban semmi változás nem történt.

Az új közg. törvényjavaslatok. A képviselőház közigazgatási bizottsága tegnap Perczel Dezső elnöklété alatt megváltotta a legutóbbi betervezett közigazgatási törvényjavaslatok előadóit. A kivándorlás szabályozásáról szóló törvényjavaslat előadója Kristóffy József; az utlevél-ügyről szóló törvényjavaslat előadója Lator Sándor; a külföldieknek az ország területén való lakhatásáról szóló javaslat előadója Nyegre László; a határrendéségről szóló javaslat előadója Hammersberg László; a három új esendőkerület felállításáról szóló javaslat előadója Török Bertalan lett. A Medzibrodse-telep csatolása tárgyában, továbbá Nagy-Bodok község erdőterületének csatolása tárgyában beadott belügyminiszteri jelentéseket Fischer Sándor fogja referálni. A bizottság, a mennyiben a pénzügyi bizottság addig a belügyi tarcát letárgyalja, esütörtökön, 13-án, ellenkező esetben november 18-án kezdi meg tárgyalásait.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Almanach 1903-ra.*)

Egy régi és kedves ismerős küldte be hozzánk a névjegyet. Nem szükséges, hogy bemutasuk olvasóinknak, mert nálunk is házibarát a szó legnemesebb értelmében a Mikszáth Almanachja. Udvarias fiú és bokréta. Ebbe a bokréta-ba van fűzve a mai magyar novellairódom tizenhét kiváló neve. Amint látják, az idén még bőkezűbb, mint a megelőző években. mert a szokásos 15 helyett 18 novellával kedveskedik. Akad azok soraiban vidám és komoly, történelmi és egészen modern, analízis és egyszerűen elbeszélő novella, de valamennyi a legjavából. Minden genre képviselve van, csupán egyetlenegy nem kapott helyet: az unalmas. Az ára is a régi: diszes vászonkötésben 2 korona. Megszerezhető a kiadó: Singer és Wolfner könyvkereske-

*) Almanach az 1903. évre. Szerkeszté Mikszáth Kálmán. Egyetemes Regénytár. XVIII. évfolyam IV-V. kötete. Singer és Wolfner kiadása. Ára diszkötésben 2 korona.

dése útján, de kapható bármely hazai könyvkereskedésben is. Az előszót ezuttal is Mikszáth Kálmán írta és minden irodalmi ingyenek öröme telik majd abban, hogyan ismerteti ő mai magyar irodalmat. A kiadók szíveségéből abban a helyzetben vagyunk, hogy bemutassuk olvasóinknak mai számunkban.

ELŐSZÓ.

A Barnum amerikai ritkasággyűjteményében volt állítólag egy olyan macska, melynek szemlencséje annyira nagyította a tárgyakat, hogy a szegény pára nem merete az egeret megfogni, mert olyan kolosszus alaknak látszott neki, mint egy bivaly. Barnum aztán bejárta a világot, még egy másik macskát is szerzett hozzá, annak a szemlencséje viszont annyira kicsinyítette a tárgyakat, hogy a cica a medvével, a híres „Bob”-bal játszogatott s erőnek erejével hőmpolygetni akarta a porban, mint egy picike gombolyagot.

A két macska így is nagy különlegesség volt, de még ennél is furcsább lett volna, ha ez a két macska véletlenül egy macskává változik, aztán az egyik szeme nagyított volna, a másik kicsinyített volna.

Hogy mi lett volna akkor, no már arra Barnum is kíváncsi volt, újra nyakába vette a világgrészeket és keresett egy ilyen macskát.

De nem talált. Olvastam egyszer effélet, de képtelenségnek tartottam. Ostobaság! Humbug az egész.

És mégis, mintha valami ehhez hasonlót látnék most. T. i. a nagyító és a kicsinyítő szemét ugyanazon egy fejben. Csakhogy ez a fej nem egy macskáé, hanem egy igen tisztos és hatalmas fej; a magyar társadalomé.

A nagyító szem.

Ez az értékesebb szemed magyarom. Leginkább a tükörbe nézzes vele, a történelemben, hol óriásnak látod magadat. De néha egy-egy előttem készülő dologra is rápillantasz. Mikor az ugynevezett „háznégyszöveget” (a schneider viereket a Dorottya-utca-ban) fölépíteték, akkor így kiáltott fel Simon Florent egy városi közgyűlésen: „Immár itt áll Európa legimpozánsabb épülete”. A régi városház padosraiban köröklő városatyák szemei kevélyen fénylettek. Mikor pedig az első csatát megnyertük negyvennyolcban, fennen lármázott a közvélemény: „Ne álljunk meg addig, míg Ausztriát is be nem kebelezzük Magyarországra.”

Téli idényre

Utazó bundák. Guba.
Téli kabátok.
Városi bundák.
Lodenkabátok

Átköltözés miatt raktáromon levő női és férfi ruházati
cikkeket leszállított árak mellet árúsítom.

KOVÁCS - GEDEON

úri-, fiu-, női- és

leányruha terme.

Minden idényre

Raglanok. Felöltők.
Öltönyök. Nadrágok.
Női gallérok.
Női felöltők és kabátok.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 10 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 10 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

November 8. A közigazgatási tanfolyamhallgatók mulatsága a kaszinóban.

— **Szt. Demeter ünnepe.** A gör. kel. szerb egyház ma ünnepli védőszentjének, Szt. Demeternek ünnepét, mely alkalommal a gör. kel. templomban Sztraity György esperes ünnepi misét mondott.

— **Az adóösszeírás.** A jövő évi adóösszeírást tegnap kezdték meg Nagybeeskereken. Az összeírást a város nyolc közege végzi s tekintettel a város nagy területére, a munka eltart néhány hétig.

— **Az utóellenőrzési szemlék.** A Rezső-laktanyában ma tartották a közös hadsereg részéről az utóellenőrzési szemléket azok fölött a tartalékosok fölött, akik a főellenőrzési szemlékről elmaradtak. A honvédségnél az utóellenőrzési szemlék november 28—29-ikén tartják meg.

— **Eisenstädter Róbert alapítványa.** A Torontálmelegében, de különösen Nagybeeskereken is köztisztviselők örvendő Eisenstädter-családról hallunk ismét egy felette öröndetes hírt. Mint ugyanis Szegedről jelentik, az ottani kegyesrendi főgimnázium hazafias tanári kara szép alapítványt kapott. Buziási Eisenstädter Róbert, aki évek hosszú sora óta már sok adományt juttatott a főgimnáziumnak a szorgalmas tanulók kitüntetésére, ezuttal a tanári kar fáradozását óhajtott megjutalmazni. A derék polgár 5000 koronát adott át a városnak egy alapítványi oklevél kíséretében. Az alapítványul szánt összeg kamatai három évenként adandók ki egy külön bizottság által kijelölt szegedi piarista tanárnak, hogy külföldi tanulmányutja alatt megfigyelhesse az idegen középiskolák szervezését és ily módon gyűjtött tapasztalatait itthon is értékesítse. Sok ilyen derék polgárt kívánunk a magyar hazának, mint amilyen buzai Eisenstädter Róbert, kiben Eisenstädter Ignác polgártársunk testvérbátyját tiszteli.

— **Orkán.** Két nap óta olyan szélvész dühöng körülöttünk, hogy nem szívesen hagyjuk el a fűtött szobát csak belülről nézzük a lehullott falevelek eszeveszett boszorkánytáncát, amire a szélvihar véres füttyölése kényszeríti őket. Több mint huszonnégy órája dühöng már egyfolytában a szélvihar s még ma sem enged mérgéből, sőt néha fokozódik is. Persze a szél uram nem ingyen rendezi ezt a mulatságot, hanem hordja a szegény emberek viskóinak szalmafedelét, törli a

fákat, ablakokat s mindent ami útjába akad és törhető. A vénasszonyok nyarat az idén alaposan megcsufolta a rideg ősz s bizony szívesen vennék mindannyian, ha a szélvihar gyakori mulatságait beszüntetné.

— **Baromfi- és tojáserőteljesítő szövetkezet** megalapítása tárgyában ma délből Poroszkay Béla m. főügyész, közgazdasági életünk e fardhatatlan alakjának előnként alatti értekezletet tartottak, melyen jelen voltak: dr. Grandjean József polgármester, Marton Andor, Torontálvármegye gazdasági előadója, dr. Brájler Lajos szerkesztő, Wolfinger Viktor és dr. Magyar Karoly földbirtokosok. Az értekezlet egyhangúlag kimondta, hogy felhívást intéz mindazokhoz, kik a közgazdaság e nálunk teljesen elhanyagolt ágát pártolni óhajtják. Egy részleg ára 100 korona. Miután a szövetkezet iránt nagy érdeklődés mutatkozik, valószínűleg még e hónapban alakítják meg a szövetkezetet, mely eszerint még a tél folyamán megkezdendő működését.

— **Az eleméri löverseny.** A holnapi eleméri nagybeeskereki országuton tartandó löverseny iránt nagy az érdeklődés a közönség körében s így minden tekintetben sikerültnek ígérkezik. A löverseny, mely délelőtt 11 órakor kezdődik, körülbelül egy óra hosszat tart s utána a rendezőség a vendégek számára dejunert ad.

— **A gazdasági munkáspénztár díjai.** A kereskedelmi miniszter fontos rendeletet adott ki a minap a munkás-segélypénztári tagok felvételi és biztosítási díjainak beküldése tárgyában. Elrendelte ugyanis a miniszter, hogy a hatóságok a befizetési lap hátuljára postadíj utánfizetése nélkül minden egyes esetben ráírhatják, hogy a kérdéses összeget kinek a részéről terjesztik fel és milyen célra. Ez az üdvös rendelet nagyon meg fogja könnyíteni a hatóságoknak s különösen a községi jegyzőknek dolgát; miután eddig mindig külön levélben kellett felvilágosítást küldeniük arról, hogy az egyidejűleg feladott összeget ki fizette be, s mire vonatkozzon, felvételi díj képen-e? vagy esélőgép biztosítási díj gyanánt, vagy egyéb célra. Ez az üdvös rendelet tehát igen nagy mértékben egyszerűsíteni fogja az eljárást.

— **Megtámadott vásárosok.** Zelenyák Gyurát és feleségét, mikor a tegnapi hetivásárról hazamentek az aradáci-uton megtámadta Szlankamenac Milenkó, Nenin Mirko, Podán Milan és Tadin Velyko s annyira összeverték mindkettőjüket, hogy eszméletlenül vitték őket el. A támadók ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybeeskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Jankovics Bozsidar, gk. eszmadia és Granity Zsófia, gk. — Tauber Móríz Ottó, izr. gazdasz és Polgár Jolán, izr. — Zveity István, gk. földmives és Zveity Czakován Zsófia, gk. — Lámbity Milivoj, gk. napszamos és Perc Velinka, gk. — Dragosev Vitályos, gk. bérkocsis és özv. Turinszki Brankóné szül. Milinkov

Danica, gk. — Schmelz Miklós, rk. ügyvédi irnok és Gólik Emma, rk.

Születések: Freund Sándor, izr. sütőmester, leánya. — Kálmán József, rk. földmives, fia. — Terhes Pál, rk. napszamos, leánya. — Drobon Ferenc, rk. harisnyaszövő, leánya. — Barát János, rk. kerékgyártó, leánya. — Juhász András, rk. megyei hivatalszolga, fia. — Kirtvánszky Dénes, gk. földmives, fia. — Péter Károly, rk. szabósegéd, leánya. — Krieger István, rk. vasuti munkás, fia. — Levaity Szvetozár, gk. napszamos, fia. — Borbély István, rk. földmives, leánya. — Krizsán Iván, rk. földmives, fia. — Gavrilov István, gk., leánya. — Schaller János, rk. kőműves, fia. — Schneider Pál, rk. szabó, fia. — Lettér Lajos, rk. pályőr, leánya. — Szrdanov Sándor, gk. napszamos, fia. — Szőke István, rk. napszamos, fia. — Stibinger József, rk. mozdonyvezető, fia. — Zveity Lázár, gk. földmives, fia. — Zaparka Lipót, rk. takács, leánya.

Halálozások: Szrdanov Béla, gk. földmives fia, 11 hónapos, ránggörcs. — Juhász Verona, rk. földmives leánya, 2 éves, torokgyík. — Özv. Wittmann Jánosné, szül. Berger Katalin, rk. 85 éves magánzó, aggkór. — Ritter Erzsébet, rk. vendéglős leánya, 14 napos, életgyenge. — Gruity Lázár, gk. 82 éves földmives, gutaütés. — Mility Dusan, gk. földmives fia, 2 éves, gyermekaszály. — Nesztorov Sarolta, gk. földmives leánya, 14 napos, görcsök. — Schal Erzsébet, rk. 73 éves magánzó, aggkór. — Lámbity Radivojné, szül. Manojlov Szultana, 48 éves, szívhüvés. — Csordás Erzsébet, rk. földmives leánya, 7 éves, bélhurut. — Borbély István, rk. 67 éves napszamos, arcrák. — Klein Laura, izr. orvos leánya, 3 éves, vörheny. — Nobota Jánosné, szül. Lajos Rozália, rk. mozdonyvezető neje, 20 éves, tüdővész. — Gavrilov Emilia, gk. napszamos leánya, 6 napos, görcsök. — Vladul János, gk. 41 éves napszamos, gümökór. — Gólit Szedija, gk. 20 éves napszamos, téboly. — Petroczy Boldizsár, rk. 58 éves pénzügyi fogalmazó, szívhüvés.

Jóteknycélú államsorsjáték. Mint az előző években, ez idén is nagy jóteknycélú államsorsjáték tartatik. Ezen sorsjáték tisztá nyereségeiben következő 11 jóteknycélú intézmény részese: 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap, 2. a kézdvasárhelyi és vidéki Rudolf-kórház, 3. a Magyar Gazdasszonyok országos egyesülete, 4. a Magyar Országos központi Fröbel-nőegylet, 5. a budapesti Mária Dorottya-egyesület, 6. a budapesti első gyermekmenhely-egyesület, 7. a horvát Mensa-Academica, 8. a Stefánia pesti gyermek-kórház-egylet, 9. az országos dijnok-egylet, 10. a budapesti poliklinikai-egyesület, 11. a budapesti Mária congregáció. A játékterv nagyon kedvező esélyekkel kecsegtet, a főnyeremény 150.000 korona, az összes nyeresmények 365.000 koronára rugnak. Sorsjegyek a 4 koronáért kaphatók minden só- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatal és dohánytözsében. A húzás már f. évi december 30-án történik.

Mindég csak „valódi.” A vásárlásnál nem ritkán halljuk azt a kívánságot hangoztatni, hogy csak „valódi” árut óhajt. Amde mi a „valódi”? Ezzel az „eredeti”, az „első” jeleztetik, a mely ugy van készítve, a mint az maga a feltaláló

És ezt mind csak a szem lencséje teszi. Így alakul át a magyar szem. Részben már így születik ezzel a kis nagyzással. Egyszer Gleichenbergben, mely közel fekszik a magyar határhoz, panaszkodom a kis fiannak, a ki szintén gyengélkedett, hogy az idegen víz és levegő betegé tesz bennünket.

— Nem is megyünk mi ki többé a hazánkból, ugye kis szivecském?

Mire fellel az öt éves fiúcska:

— Ne beszélj bolondokat apa; hiszen ha Árpád még egy órányit akart volna menni, hát akkor ez is Magyarország lenne.

Uramfia! Még ennek ki se nyit a szeme, és már magyarul lát. No persze, ha Árpád még tovább megy! Árpád, Nagy Lajos vagy más. Igen, csak tovább kellett volna még menni. Egyéb semmi se hiányzott! Holmi kicsinységen mult mindig. Ha Bethlen Gábornak a melle meg nem kívánja a házasságot és a „serenissimus” címet s tovább harcol. Ha Károlyi Sándor le nem teszi a fegyvert a majthényi páston. Mindig eltarisznyázta valaki. Hogy nem birtuk volna ezt vagy azt, hogy nem lehetett, mert a másik erősebb volt, az a magyar ember fejébe nem fér be.

De hogy is férne be, hiszen tele van gyömszölvé ragyogó látományok képeivel, fülbemászó legendákkal, a magyar nagyságot zengő versekkel, hogy az egész világot megvertük, hogy bedöngettük Bizancz kapuit, a mi igaz is, hogy nyögte Mátyás bus hadát Bécsnek büszke vára, a mi szintén igaz és hogy Simonyi óbester kiverte a pipája hamuját a francia trónuson. Hát talán ez is igaz. Simonyi nagy legény volt, csak hogy az az ur, a kinek a trónusán kiverte a pipáját, szintén csinált egy és más említésre méltó virtusokat jártában-keltében Marengótól Waterlógig — ezt is mindig jó volna látni az összehasonlítás okáért.

Ugy, de a nagyító szem tele van könnyel a régi dicsőség miatt. Elhomályosul minden egyéb iránt.

Es mégis szép a nagyító szem. Isten áldása. Mert ugyan mit csinálnál, ha ez a szemed is kicsinyítő volna magyarom! A nagyító szem legfeljebb elvezet egy kicsinyt a valóságtól, de magasabbra; megneveli önérzetet, hatalmasalbnak, gazdagabbnak mutat, minélfogva esetleg merészebb kalkulákat csinálsz mint kelenc. De ez nem nagy baj. Azaz nem mindenben baj. Mert talán nem baj, ha Ugron Gábor ugy látja az országot, hogy még mindig három tenger mossa a határait, de kellemeien például, ha Lukács László ugy látja, hogy még mindig tejjel-mézszel patakzó Kanaán.

A kicsinyítő szem.

Olvasom az újságban, hogy a közönség az idegen rossz posztót jobban megfizeti, mint a maga jó posztóját, hogy az idegen pancsot szívesebben isszsa, mint a saját nemes borait.

Olvasom ezt, olvasom azt és mindenünnen pisogni vélem a kicsinyítő szemet, melylyel a magyar a maga dolgait nézi és hallani vélem a jelmondatot, amit a címerünk köré oda lehetne vésetni: Melius Alienum (Jobb a másé). Az irodalmi rovatban az a statisztikai adat áll, hogy Magyarország egy-egy Ohnet könyvből több fogy el évenként, mint az egész magyar szépirodalomból.

Ez bizony rossz szimptoma. Mutatja a niveau süllyedését, de egyebet is jelez. Eddig jobbat hittem: hogy semilyen könyv se fogy. És belenyugodtam. Szegény a publikum. A szegénységet és a köhöst pedig lehetetlen eltitkolni. De hát nem igaz, vesznék könyveket a magyarok, csak nem vesznék magyar könyveket. Valóságos rejtély. Mert ha Ohnet műveit veszik, azoknál harmadrangu írónk is különbeket irnak, miért nem

veszik azokat? Ha aztán azonfelül Ohnet-t is vennék, meg lehetne érteni: Nagyobb a fogyasztás a termelésnél, punktum. Amde az Ohnet-kaliberű magyar írókat névről se ismeri a közönség. Még nem volna annyira feltűnő, ha Tolstojt kapkodnák, Csehovot vagy Kiplinget: az igazgyöngyöt, az osztrigát, meg a datolyát végre is onnan szerzi a publikum, ahol terem, itthon az nincs, de miféle bohó ember lenne az, aki például a fagygyugyertyát Londonból hozatná?

Ez az! Ez a rossz szimptoma. Eddig csak az apathia ellen panaszkodtunk. De ez nem az a baj. Új betegséggel állunk szemben, mely kizárólag a literatura magyar voltát érinti.

Nem ritkaság, hogy így szól egy-egy hazánkfia:

— Egyáltalában nem olvasok magyar könyvet. Valamelyiktől megkérdeztem egyszer, hogy mi ennek az oka. Az illető gondolkozott kissé, mintha meghökkenett volna, aztán vállalt vont.

— Isten tudja — felelte. — Nem tudom miért. Csak nem kell. Azt hiszem ugy valahogy, a mint nem kell az embernek a saját felesége.

No persze! Hogyne! Mert jobb a másé. Még akkor is jobb, ha szebb az övé. Van ez így imitt-amott, de az egész társadalom még se lehet ilyen, mert akkor egyszerűen kieserelnék asszonyaik a férfiak. Holott a mi irodalmi körünktől kicsi kivétellel az egész közönségen látszik.

Innen van aztán, hogy már alig jelenik meg egy-két szépirodalmi könyv évenként. Nem mintha az írók lankadnának. Hála Istennek elég jól nőnek, fejlődnek, emelkednek — egymás közt. Az énekes madarak is rendesen akkor szaporodnak el, mikor nincsenek divatban. Könyvek nem jelennek, dolgozataik jobbadán a politikai lapok útján jutnak el valahogy a közönséghez, ha ugyan beveszi, meglátván alattuk a jelzést: eredeti beszély

akarta. A mai kor irányában fekszik azonban az új, a jó dolgot, a mely sikeres elterjedést nyert, azonnal „utánozni“, és az utánzatot mint „épen olyan jót“, sőt mint „jobbat“ kínálni. Többnyire a tápszereknél fordul ez elő, noha épen ennél a legfontosabb az, hogy elkerüljük a „hamisítványt“. Több mint egy évtizeddel ezelőtt, a midőn a Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávé páratlan előnye révén a családokban oly gyorsan meghonosodott, az utánzó is csakhamar felmerültek, hogy közönséges pörkölt terményekkel, a melyek csak külsőleg hasonlítanak az eredeti áruhoz, mint „épen oly jót“ jelezve elárasszák a piacot. Igaz, hogy a csalódás soha sem tartott sokáig, mert háziasszonyaink, ha egyszer-másszor „rávenni“ is hagyták magukat a hamisítvány megpróbálására, csakhamar észre is vették az iz rendkívüli nagy különbséget. De ha az egyik felhagy vele, a másik újra kezd, s azért jól teszi minden háziasszony, ha a malátakávé vásárlásánál mindig ezt a megjegyzést is használja: „De csak a valódi Kathreiner-féle csomagokban, még az esetben is, ha a „hamisítványt“ kísérletet még nem is tett volna. Mert csakis ez bírja azt a kedvelt, kellemes, a babkávét megközelítő ízt s csak egyedül ő javítja a paponta megszokott kávévált. A „valódi Kathreiner“ mint a legjobb van elismerve a babkávét pótlásul, a hol az orvosi rendelethez nélkülözendő. Épen a „Kathreiner“ az első, a valódi gyártmány, és még ma is eléretlen az ő előnyeiben. Reá legjobban alkalmazható e mondás: az igazán jó csak a valódi.

A megmentett katonatiszt. Egy fiatal, dél-czeg katonatiszt, ezredének disze, fejebbalóinak dédelgetett kedvence, fülig szerelmes volt egy művelt leányba. Házasságot is ígért neki. Katonáknál azonban kaucezió nélkül nem lehet házasságot kötni. A leánynak nem volt több pénze egy pár ezer koronánál, ennél fogva a hadnagynak le kellett mondia tisztí állásáról, hogy ígérését beválthassa, mert imádottjának csillogó szeméi győztek az ailla arany csillagai fölött. Egy előkelő részvénytársulatnál pénztárnoki állást nyert el és itt már elég volt menyasszonya pénze a szükséges kaucezióhoz. A boldog jegyespár alig győzte várni a kitűzött esküvő határnapját, midőn a véletlen egyszerre nagyot változtatott a fiatal pár sorsán és boldogságuk felhőten égét egy cikázó villámcsapás zavarta fel. Egy délután a völgegy szédült ábrázattal rohan menyasszonyához. „Tökretetek, édes, egyetlenem!“ — „Végünk van!“ — Egy volt tisztársamért, kit elhelyeztek innen, jótállottam nagy összeg erejéig s ez a szerencsétlen ember öngyilkos lett, amit csak ma tudtam meg, midőn a jótállási váltó alapján lefoglalták a kauceziót. Ha nem tudom a váltót rövid idő alatt rendezni, elvesztem állásomat!“ Elképzelhető az eddig boldog pár kétségbeesítő helyzete. A menyasszony vigasztalja, biztatja és buzdítja völgegyét és midőn épen a nagy veszélyre és Isten jószágára hivatkozna, kopogtattak. „Tessék!“ — felelt a félig meglepett és félig kétségbeesett menyasszony és egy komoly uriember lép be, mint a Török A. és Tsa bankházának, mely Magyarországon a legnagyobb osztályosjegyzet, képviselője s jelenti, hogy a budapesti Teréz-körút 46. szám alatti főüzletből jön. Anélkül, hogy sokat magyarázgatna, leolvassa a menyasszony asztalára egy csomó ezres ban-

kót és kéri a nyerő sorsjegyet. Ime ismét bebizonyult, hogy ahol a baj legnagyobb, ott Isten segítsége legközelebb.

A budapesti Bogdány S. osztályosjegye-elárúító cég mai hirdetését t. olvasóink különös figyelmébe ajánljuk. A cég mesés szerencséséről ismeretes, mert nála huzták ki a 602.000 koronás főnyereményt, két ízben 400.000 koronát, két ízben 200.000 koronát, két ízben 100.000 koronát és számos kisebb főnyereményt fizetett ki a cég ügyfeleinek.

Alkalmi vétel. Lapunk mai számában megjelenő Kovács Gedeon-féle hirdetésre felhívjuk a t. közönség figyelmét.

Színház és Irodalom.

Heti műsor:

Szombat: Bottyán generális. (Színmű.)
Vasárnap d. u.: Hőfőherke. (Gyermekelőadás.)
este: Diplomás kisasszonyok.
Hétfő: Almafa (vigjáték) és Pillangó kisasszony. (Deákne jutalomjáték.)
Kedd: Bőregér (operette).
Szerda: Édes otthon (vigjáték).
Csütörtök: Katalin (operette).
Péntek: Cyrano. (Kemény Lajos jutalomjátéka).
Szombat: Bocaccio (operette).
Vasárnap d. u.: Csipke Rózsika.
este: Takácsok. (Szociális színmű.)

*** New-York szépe.** Összevágó, jó előadásban került tegnap színe a nálunk is több ízben adott angol operette. A jól látogatott ház szemmeláthatólag inspirálta az egyes szereplőket s valamennyien tehetségük legjavával igyekeztek a hallgatóságot mulattatni. Első sorban kötelességünk említeni Tóth Stefit, kit tegnap vette ki jutalomjátékát. A rokonszenves fiatal énekeső Fifi szerepét igen ügyesen alakította s úgy belépésénél, mint egyes énekszámait után sok tapsot kapott. Bronson Habakuk szerepében tegnap ismét Kömley Gyula lépett fel, kinek a minap a „Nebántsvirág“-ban szenzációs sikere volt. A jeles komikus annyi finom nuance-szal látta el az „erényesöszök“ elnökét, hogy a közönség ki nem jött a kacagásból. Cora szerepében Tomori Melisza ugy énekelve, mint játékaival jeleskedett. Deák Péterné gyönyörű táncát tegnap is zajosan megtapsolták. Honti Elma szépen énekelte Violet áriáit. A férfszereplők közül Kemény, Cathry, Somlár, Pécsi, Lorándi, Izó érdemelnek dicséretet. Vágó a fitty-couplet pompás előadásáért részesült zajos tapsokban. Külön dicséret illeti Láposit, a táncok betanításáért. A zenekar, mint mindig Ligeti karnagy vezetése alatt feladata magaslatán állott.

*** Deák Péterné jutalomjátéka.** A társulat egyik legjelesebb és legrokonszenvesebb tagja, Deák Péterné Margit, hétfőn (10-én) veszi ki jutalomjátékát. Ez alkalomból színe kerül a nálunk még elő nem adott „Almafa“ c. vigjáték, melyben kitűnő szerepe van Deák Péternének s a „Pillangó kisasszony“ c. daljáték, melynek tavaly

Nagybecskerekén is nagy sikere volt. Mint értesülünk, a közönség ez alkalomból nagy óvációkban fogja részesíteni a derék színésznőt.

*** A délvidéki szintársulat államsegélye.** A m. kir. belügyminiszter Deák Péterné, a délvidéki szini kerület jeles igazgatójának ezer korona államsegélyt utalványozott ki.

*** Bottyán generális.** Ma este kerül színe Siebenburger Károly „Bottyán generális“ című történelmi színműve, mely a kuruc korszakban játszik. A főbb szerepekben Somlár, Vágó, Izó, Kemény, Deákne, Győri Matild, Lorándi és Pécsi lépnek föl.

*** A sajtó a nagybecskereki szerzők darabjáról.** Somfai János és Osztie Béla énekes bohózatáról, amelyet november 4-ikén mutatott be Deák szintársulata, meleg elismeréssel nyilatkoznak egy a fővárosi, mint a délvidéki, különösen a temesvári lapok. A fővárosi lapok a szereplők közül kiemelik Deákne, Tomori Melisszát, Vágót és Somlárt s azonkívül felemlítik, hogy Dankulov Péter ismert nagybecskereki szerb író a darabot a szerb színpadok számára lefordítja, ami örvendetes jele a szerb-magyar testvériségnek.

*** A „Zenélő Magyarország“** zongora és hegedű zenemű-folyóirat most megjelent 225-dik füzeté a következő szép zenemű-ajándékokat közli: I. Zsádányi Ármánd „A szem akarátja“ magyar dalt. II. Balogh István „Micsoda cacaó“ tréfás dal. III. Kárpáti Sándor „Almodozás — Trümmerei“ szalondarabot. IV. Mendelsohn B. Félix „Dal szöveg nélkül“ zongoradarabot. Havonta kétszer, mindenkor ily változatos aktuális ajándékokat közlő zenemű-folyóirat előfizetési ára negyedéven 6 füzetre (66 zenedarabra) 3 korona. Előfizetheti a 224-ik számmal megindult IX. évfolyam IV. évfolyamára, valamint az előző évfolyamokra is a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zenemű kiadóhivatalában Budapesten, VIII., József-körút 22/24., hol egyúttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a legjutányosabban megrendelhető.

Közgazdaság.

□ Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) Vörösheregem. A két héti tartó rendkívüli áremelkedés után kissé nyugodtabb lett a hangulat, mindazonáltal az árak nem csökkentek és a forgalom sem lett gyengébb. Vajjon a jelenlegi árak állandóak maradnak-e avagy eme kis szünet után az emelkedés tovább fog tartani, az most egyes egyedül attól függ, hogy Oroszországban tényleg meghiusult-e a termés, avagy csak elkésett esépléssel kell számolnunk. Egyelőre még Erdély majdnem minden nagyobb állomásain, valamint ama megyék városaiban, hol ez idén jó termés volt, Cseh, Morva és Németországból való kereskedők találhatók és jó árakat fizetnek, különösen sötétkék öregszerű áruért, melyért 76

vagy regény. Egy írónk (gondolom Sas Ede) egyik beszélye alá valami ismeretes angol nevet írt; a beszély roppant tetszést aratott, de mikor kiszült, hogy magyar íróé, megszűnt a láz.

Ilyen a kicsinyítő szem!

A legveszedelmesebb szembetegség. Isten csapása; vakságnál rosszabb. Mert mindent liliputinak, satnyának látni, ami kedves lehetne, rosszabb mint semmit se látni. Szegény magyar! Hite a saját hivatásában megtörik, önbizalma csökken, nem tudja magát kiismerni.

Valaki most közbe vethetné e szavaimra:

— Uram, uram, Előszó uram! Hiszen magyar politikai lapokat mégis csak olvas a közönség, a lapokban ismertetésként, véleményt mondanak az íróról, innen lehetne tehát tájékozódnia.

Oh, oh, bohóság, tisztelt képzeletbeli közbeszó barátom! A lapok irnak az íróról, kétségtelen, de épen ez konfundálja meg a közönséget. Mert a lapokat is magyarok írják, minélfogva az ő szemük se más, egyik kicsinyit, másik nagyit. Hiszen ki ne olvasott volna már például az országából ilyfajta tudósítást, kivált régebben: „Apponyi zürzavaros felszólalása után Koleszár Mátyás tartott nagyszabású beszédet.“ Az irodalom mezejéről pedig ilyen formát: „Lapunk munkatársa, Kecske Izidor, a nagy író regényt ir számunkra“ vagy „Blaky Aladár nagyírú írónk és munkatársunk lefordította a nemzeti színház számára Pailleron egyik csinosabb darabját“ stb. A dolog magyarázata pedig az, hogy a lapok és a közönség épen megfordított módon nézdelődnek a szent berkekben: a közönség kicsinyítő, a lap nagyító szemmel látja a maga íróit, — ami csak fokozza a zavart.

Hogyan lehet az, — kombinálja a közönség — mikor az egész világon alig van egy-két nagy író,

itt Magyarországon egyszerre negyven legyen? És ha negyven nagy író van, okvetlenül legalább ugyanannyi nagy műnek is kell lennie, de nincs. Hát hová lettek ezek a munkák? ... Bele lehet ebbe bolondulni.

Ezért van a közönség megkonfundálva és nem hisz már végül se a lapjainak, se saját magának. Se irodalmi dolgokban, sem másban.

Annaira nem jár a maga lábán, hogy még a mustot sem azért tartja édesnek, mert annak érzi, hanem mert a darázs dözsöl benne. Így okoskodik: „A must bizonyosan édes, mert ha nem volna édes, nem menne rá a darázs.“

Szakasztott így van az írókkal. Ha valamit a német lefordít és tetszik a németnek, hát akkor neki is tetszik. Azelőtt is olvasta esetleg, de nem tetszett, mert még nem mondott a német semmit. Tetszik neki, de még el-elfogja a kétely, mert a saját írójáról van szó.

Néhány hónap előtt egy kis történetkét kolportáltak a képviselőházi folyosón, egy gróf képviselővel történt, én csak passzív szerepelek benne. A gróf neje magyar születésű báróleány, hosszas lábfej miatt ki nem mozdulhatván szobájából, gyorsan kiolvasta londoni szállítója legutolsó könyvküldeményét s megkérte az urat, hogy új serieszt rendeljen.

— Milyen könyveket parancsol? — kérdezte a férj, a levélírásához fogva.

— Angolt, kedves barátom, angolt.

— Kiktől?

— Kiplingtől, ha van valami új tőle, Crawfordtól és . . . megálljon csak, édesem, egy ismeretlen író munkája tetszett meg nekem a multkori küldeményből, de nem jut eszembe a neve.

— Conan Doyle?

— Ah menjen! Conan Doyle nem ismeretlen. Nagyon furcsa név, meg kellene nézni . . .

— Megkereshetem a könyvek közt, de ehhez mindenképp a könyv címe kellene. Nem emlékszik rá?

— Oh hogyne! „St. Peters Umbrella.“

A gróf kotorászik a szomszédságában a kiolvasott könyvek közt, aztán nagy nevetve jön be.

— Hisz az Mikszáth!

— Igen, igen.

— De hiszen az nem angol író.

— Hát mi? Honnan tudná maga?

— Hiszen ösmerem. Képviselőtársam. Mindennap találkozunk a klubban.

A grófné ezen se csodálkozott (egy grófné különben sem szokott talán csodálkozni), unottan jegyzé meg:

— Ugy? Nem tudtam. Akkor hát hagyjuk ki!

Mindezekből pedig milyen keserű tanúságot vonna le más ember. Még jobban kibontaná a kérdést, széles mederben tárgyalná, kihozna belőle annyi gravament, hogy a hátunk borzongna bele, elmondaná mije a magyarnak az irodalma (ugyszólván az életére) felsőhajtana, hogy bezzeg az ötvenes években a nagyító szemével nézte íróit a közönség. (Hiszen épen az, hogy akkor se látta jól.) Aztán odalökné végén a receptet.

Hanem én jó ember vagyok és nem untatom a közönséget tovább, a mi pedig azt illeti, mi a mentő arkanum, erre azt felelem: „semmi“.

Azért is, hogy igazán nem tudok ellene semmit, és azért is, (hogy egy tréfával végezzünk), mert szembajjt konstatáltam és a szembaj ellen legjobb a nix-wasser, magyarul „semmi“.

Mikszáth Kálmán.

Megérkeztek

a legfrissebb és legjobb minőségű különlegességi cukorkák, ugymint: Töltött esokoládé, Fondand, savanykás cukorkák, selyem cukorkák, valamint a legfinomabb „Caramell“ salon bonbonok.

Továbbá: Nagy választék chokoládéban, ugymint: Suchard, Fiumei, Heller, Fürth, Choc. française és különféle különlegességek chokoládé süteményekben.

==== Déli gyümölcsök nagy raktára. ====

Zimmerer Antal,

fűszer-, anyag- és esemege-kereskedő
Nagybeeskerek, Hunyadi-(fő)-utca.

17-26,8

838. végreh. szám. 1902.

898-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a törökbecsei tekintetes kir. járásbíró V. 514/1 1902. sz. végzése által Kovacev Zsiva beodrai lakos végrehajtató javára Gágity Dusan beodrai lakos szabó ellen 900 kor. töke, ennek 1902. évi május hó 15 ik napjától számítandó 6% kamatai s eddig összesen 129 korona 02 fill. perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság feloglalt és 661 koronára becsült kf. kész férfiruha és kf. kelmék és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 514/2. 1902. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Beodrán alperes lakásán vagy a község házában leendő esz-közlésére 1902. évi november hó 29-ik napjának delutáni 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Törökbecsén, 1902. évi november hó 7. napján.

Rankovits István,
kir. bírósági végrehajtó.

Torontálmegye közgazgatási bizottságától.

5879/1902. sz.

894-3.3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. minisztérium 1902. évi 63.703/IV. sz. alatt kelt rendeletével a Temes-Bégavölgyi vizszabályozó társulat által Horvát-Kécsa község házában elfoglalt földterületre nézve a kisajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalás f. évi november hó 18-án délelőtt 10 órakor Horvát-Kécsa községben (község házában) fog megtartatni.

Felhivatnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál is inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha a érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Horvát-Kécsa községe község házában 15 napig közzemlére kitétetett.

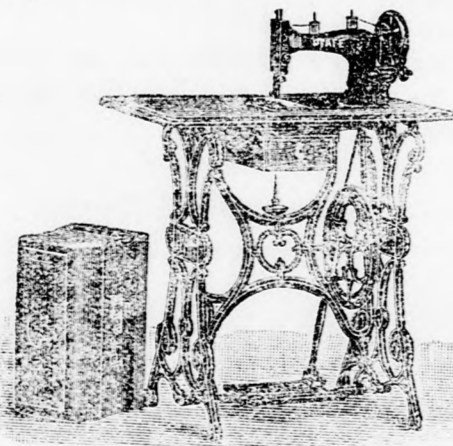
Kelt Torontálmegye közgazgatási bizottságának Nagybeeskereken, 1902. évi október hó 14-én tartott rendes havi üléséből.

Főispán beteg:

Dr. Dellimanics Lajos,
alispán.

Ezidő szerint a legjobb gyártmánynak elismert

„PFAFF“-varrógépek,

melyek himzésre is igen alkalmasak, valamint mindennemű

butorok

stb. a legjobb kivitelben állandóan raktáron tartatnak

Bencze Antal és fia

butorgyárosoknál
Nagybeeskerek, Hunyadi-(fő)-utca.

(88-1011)

20.414. szám, kgy. 1902.

897-1.1

Hirdetmény.

Torontálmegye tekintetes alispáni hivatalának folyó évi október hó 27-én 53.005. szám alatt kelt rendelete és a városi képviselőtestület f. évi november hó 4-én fenti szám alatt hozott határozata folytán ezennel közhírré tétetik, hogy az 1896. évben megválasztott és most már kilépő felerésze a választott városi képviselőtestületi tagoknak választása valamennyi tiz kerületben

f. évi november hó 15-ikére

kitűzetik és az alább nevezett választási helyiségekben megtartani fog, és pedig:

I. választó-kerület Németváros: a németvárosi olvasó-egylet helyiségeiben; elnök dr. Demkó Endre, elnöki helyettes Ro'sa Ignác. — Választ öt rendes és két póttagot.

II. választó-kerület Németváros: a melenczei-uton levő Ellmer József-féle vendéglőben; elnök dr. Brájjer Lajos, elnöki helyettes Benkovich Mihály. — Választ négy rendes és két póttagot.

III. választó-kerület Belváros: a város ház nagytermében; elnök dr. Kis János, elnöki helyettes Lucsics Miklós. — Választ hat rendes és két póttagot.

IV. választó-kerület Csontika: vásártéri cédulaház; elnök dr. Stern Lázár, elnöki helyettes dr. Vászits Endre. — Választ öt rendes és két póttagot.

V. választó-kerület Gradnucza: az evangélikus iskolaépület; elnök dr. Pollák Győző, elnöki helyettes Jeszenszky Nándor. — Választ hét rendes és két póttagot.

VI. választó-kerület Oppova: a Vinczanov Mladen-féle házban a temesvári-utcában; elnök dr. Annau Ernő, elnöki helyettes dr. Pánits Mladen. — Választ négy rendes és két póttagot.

VII. választó-kerület Oppova: a temesvári-utcában levő iskolaépületben; elnök dr. Maugsch Albert, elnöki helyettes Mihajlovics Milán. — Választ négy rendes és két póttagot.

VIII. választó-kerület Budzsák: Lorenz Mihály-féle vendéglő; elnök Oldal Antal, elnöki helyettes Popovits P. Szilárd. — Választ öt rendes és két póttagot.

IX. választó-kerület Amerika: a Kaszinó-épületben; elnök dr. Nagy Dezső, elnöki helyettes Szalay József. — Választ négy rendes tagot 6 évre, egy rendes tagot 3 évre és két póttagot.

X. választó-kerület Muzslya-telep: az iskolaépületben; elnök Reitter Oszkár, elnöki helyettes Lindhof János. — Választ hat rendes és két póttagot.

Miről a választásra jogosult közönség oly megjegyzéssel értesítetik, hogy a választások valamennyi tiz választó-kerületben pont 8 órakor, a mely időpontra a választási meghatalmazások is az elnöknek átadandók, a szavazások pedig 9 órakor délelőtt kezdődnek és hogy azok, a kik választási jogukat gyakorolni kívánják, ezen időponttól kezdve delután 4 óráig a működő választási bizottság előtt szavazati lapukat leadhatják.

Nagybeeskereken, 1902. évi november hó 4-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

Nyomdásztanulónak

jó házból való fiu felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 597-x.150

Fernolendit

fénymáz, a világ legjobb fénymáza és fényerme világos cipők részére, a legszebb fényt kölcsönzik és a bőrt tartóssá tesszik. Használt és foltos cipők, barna vagy sárga bőrből „Lyosin“ (dizsfénymáz) használata által mint új cipők néznek ki.

Alapított 1832. — Gyári raktár: Bécs, I., Schulerstrasse 21. — Mindenütt kapható.

(840-52.4)

Használjunk
Rósa Terka-féle
 meglepő hatása
HAJKENŐCSÖT
 ! ! !

A gyenge hajbort rövid idő használata után annyira erős, hogy a hajhullás teljesen megszűnik. Elősegíti a hajnövést. A haj kellemes puha és bársonyosmaságot nyer. Használata által az szőrtüszők feltűnő dús haját nyertek. A hajkorpát sikeresen eltávolítja. A haj színe nem változtatja.

Ugy használható, mint minden más hajkenőcs. Minden sérelmes anyagtól mentes. Lehetőleg hűvös helyen tartandó.

Védjegy bejegyezve.

Kapható: Budapesten Török József gyógyszerész úrnál és a legtöbb droguista üzletben, gyógyszerárakban és kereskedésben.

Temesvár: Schwarz N. Illatszertul., Szelenzky M. Sauer János, Felu Alojzia. — Zombor: Weszelzky S. Újvidék: Wack P. — Mitrovitz: Nenadovits N. Ruma: Udickzy Danilo. — Brod: a-S. Schier V. — Jarkovacz: Ledniczky gyógyszerész. — N.-Palanka: Steinitz Zsigmond. — Szent Miklós: Müller J. — Bács-Almás: Scherg Gyula. — Luga: Menzig J. — Pécs: Gelts és Graf. — Karansebes: „Szeretnania”. — Orsova: Scheinberger M. — Starcsova: Czech R. — Poprad: Kudesch Lajos. — Szarajevó: Bobozky I. gyógyszerész. — Mostár (Hercegovina): Adam Miskovits. — Sziszek: Ivan K. Loncsár. — Versecz: Lendle Rozsó, J. Griess. — Palacs (Szerbia): J. Petrovits. — Nagybecskerek: Sohn Károly, Rósa I. uraknál és Rósa Terka tulajdonosnőnél.

Kis tégely ára 60 kr. Nagy tégely 1 frt.

A pénz előleges beküldése esetén portómentes szállítás.

„Hajkenőcsre arthatatlannak találtam.”
 Dr. Neumann Zs., hités vegyész.

(91—52.41)

Egyedül valódi angol
THIERRY-féle BALZSAM.
 Egészségrendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.
 Az üveg felszerelése kereskedelem-törvényi minta-védelem alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használható. 1. Hasonlíthatatlan hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségénél: enyhíti a hurutot és megszünteti a kiköpiést, elhárítja a fájdalom köhögést s meg oltja a tüdő és meggyógyítja. 2. Kétféle hatása van torokgyulladásnál, rekedtségénél, a nyak bármely bántalmánál stb. 3. Alaposan megszüntet minden lázt. 4. Meglepetően gyógyítja a máj, gyomor és a belek minden betegségét, különösen gyomorgörögést, köhögést és hasragást. 5. Gyenge hashajtó és vértisztító hatású, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és buskomorságot, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kétféle szolgálatot tesz fogfájásnál, odvas fogaknál, szájpainosznál, minden fog- és szájbajnál, megszünteti a felbűfögést s a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg kétféle gyógyszer minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésekre, orvácra, pattanások, fistulák, szemölcsökre, égési sebekre, meggyógyított tagokra, rüh, kősz s kitérésre, felpattogzott és érdes kezekre stb., megszünteti a fejfájást, zugást, szakadást, köszvényt, fülfájást stb. Jól vigyázzon mindenki a fenti zöld apáca-védjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvszer a gyárból való direkt megrendelés. A szállítás csak a szabadalmazói eredeti dobozokba bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg ára 4 korona, Bosznia és Hercegovinába bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona 90 fillér, 12 kis vagy 6 dupla üvegél kevesebb nem szállítatik. — Szétküldés csak a pénz előre beküldése vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenved? mikor biztos gyógyító hatásra van kitévés még a legregibb sebeknél is a **Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi Centifolia-kenőcs**

Használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy amputációk is elkerülhetők és utóérhellen úgy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is. A valódi Centifolia-kenőcs használható gyermekégyes fájó mellre, tejfolyás megakadásaival, mell-megkeményedések orvácra minden lábt bajnál, sebes lábak vagy tagokara sebek, sőtályos, dagadt lábaknál, sőt csontszátnál is; ütés, szúrás, vágás, zúzás és lövedékek; minden idegen anyag, mint üveg vagy faszilánk, bonok, serot, tövis stb. kitérésre; mindenféle dagadatok, felesek, támadások, pokolár, sőt rákajánál is; gúbszta ellen, kórosméreg, pörösés, sebes lábak, mindenteljele égsi sebek, fagyos tagok, a beteg fekvéstől faradt tagjaira, nyakájánál, a vér betegségek, filifolyás, gyermek, olvar stb. bántalmak ellen. Két tégelymel kevesebb nem küldetik; a szállítás csak a pénz előleges beküldése vagy utánveti megrendelés. Két tégely ára szállítással együtt 3 korona 50 fillér. Számban elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindenki óvatl a halálosan hamisítványok vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fenti védjegy és a „Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Pregrada” bejegyzése legyen.

A gyógyhatásukban utóérhellen első két szer a romlásnak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg, mind nagyobb, mind jobb és határozottabban lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenvednek és azért bármely évszakban szétküldhetők. Legbiztosabb még az orvos megvizsgálása is segítenek, nagyon természetes, hogy sohasem szabad hamisítványokat vagy pedig más értéketlen és hatástalannak bizonyított készítményeket használni, amelyekért a pénz hiába dobják ki, hanem csak az en két tégely jónak elismeri, valódi, olcsó, megbízható és mindemellett teljesen ártalmatlan világihű szeri kell vásárolni, amelyeket minden családban minden előfordulható esetben köztöletben kell tartani. Ahol pedig ezen szerek a valódiság minden kellekével ellátva nem volnának kaphatók, úgy kérjük azokat közvetlenül.

Thierry (Adolf) gyógyszerészénei Limited „Schutzengel Apotheke“ Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn
 megrendelés. — Központi raktár: Budapest Török J. gyógyszerárakban, Zagráb Mittelbach S. gyógyszerárakban, Bécsben C. Brady gyógyszerárakban.

(332—x.46)

Aitlunk kifizetett
 főnyeremények
 A m. kir.

OSZTÁLYSORSJATEK
 november 20-án kezdődő HUZÁSARA

postafordultával küldünk szét sorsjegyeket az I-ső osztályhoz:

1/2 a k. 1.50 1/4 a k. 3. — 1/8 a k. 6. — 1/16 a k. 12. —

Csakis nálunk kaphatók az annyira kedvelt
KIS SZAMOK:
 1-től 300-ig.

A születési évszámok 1801-től 1900-ig
 és más SZERENCLE SZAMOK.

Az összeget postautalványon kérjük:
FŐVÁROSI SORSJEGYIRODA
BOGDÁNY S.
 BUDAPEST, Sac-utca 23. I.
 Telefon 11—11.

90.000 kor. a 2407-es száma.
 40.000 kor. és sok más nagyobb nyeremény.

200.000 kor. a 46.006-os száma.
 100.000 kor. a 79.559-es száma.
 200.000 kor. a 25.534-es száma.
 400.000 kor. a 11.110-es száma.

(884—3.2)

Szenzáció.
Mödlingi cipő-árak
 Nagybecskerek,
 Hunyadi-utca
 27. szám

a mai naptól fogva mélyen leszállított áron árusítanak. Mindenki meggyőződést szerezhet arról, hogy a legjobb, legtartósabb és legesimább cipők oly feltűnő olcsó árak mellett, mint például:

Férfi ougos cipő 5 — korona és feljebb
Férfi hegymászó (Bergst.) cipő 6 — korona és feljebb
Női ougos cipő 4-60 korona és feljebb
Női fűzős vagy gombos cipő 5 — korona és feljebb
Gyermek fűzős v. gombos cipő 1-60 korona és feljebb
Fiu csizma . . . 3 — korona és feljebb kaphatók.

Tisztelettel
Herzfeld Vilmos,
 üzletvezető.

(866—x.4)

Oh jaj!
 Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak
Egger mellpasztillái,
 az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek
 Doboza 1 korona és 2 korona.
 Próbadohoz 50 fillér

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR“ gyógyszerész
 Budapest, VI. ker., Váci-körút 17. szám

Éljen!
 Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható: Nagybecskereken: Basch Ernő, Benkovich Mihály, Kellner József, Mihael Béla, Vantech Zsigmond gyógyszerárakban — Bégaszentgyörgyön: Szerdahelyi Károly gyógyszerárakban. — Szerb-Módoson: J. Gróh Ferenc gyógyszerárakban.

(834—28.4)

Hirdetések
 felvételnek a
„TORONTÁL“
 kiadóhivatalában.

Armbruster József

fűszer-, anyag-, festék- és csemege-kereskedése

november hó elseje óta Hunyadi-(fő-)utca, a városház épületében.

Ugyanitt bolti állványok olcsó áron eladók.

890-x.2

2098/902. kig. sz.

896-1.1

Árverési hirdetés.

Ferdinándfalva község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a vadászati jog 1903. évi január hó 1-jével kezdettel 6 egymásután következő évre 1902. évi november hó 30-án d. e. 9 órai kezdettel a községi irodában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fogja adni.

A kikiáltási ár 40 korona, melynek 50%-a bántpénz címén készpénzben lefizetendő.

Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ferdinándfalva, 1902. évi november hó 6-án.

Petrovits Benő, jegyző. Puskás Mihály, bíró.

23760. szám 1902.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Debrecen.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak debreceni üzletvezetősége az 1903. évben, esetleg további két év alatt szükségessé váló pályafentartási fakészítési pályázatot hirdet. A jövő évben az alábbiakra lesz szüksége:

- 117 köbméter jegenye fenyődeszka,
- 3 " " tölgyfa,
- 68 " szétmetszetlen fenyődeszka,
- 10 " vágott vagy fűrészelt erdei fenyőfa,
- 279 " " " jegenye fenyőfa,
- 383 " " " " tölgyfa,
- 122 " jegenye fenyő palló,
- 14 " luc,
- 101 " tölgyfa palló,
- 67 " tölgy szálla,
- 27 " fenyő szálla,
- 34000 fméter fenyőfa lé,
- 2800 darab kerítés oszlop tölgyfából.

A pályázati feltételek alapján készítenő és 1 koronás magyar bélyeggel ellátott ajánlatok f. évi november 29. napjának déli 12 órájáig nyújtan-dók be a debreceni üzletvezetőség I. osztályánál, az 5% bántpénz egy nappal előbb teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztárában.

Kelt Debrecenben, 1902. október 24. Az üzletvezetőség. (Utányomás nem díjazatik.)

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

(800-8.6)

A legesélydusabb sorsjáték a mi m. kir. osztályosorsjátékunk.

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1,000,000 korona

1 jutalom 600.000, 31 nyeremény a 400.000, 290.000, 2 a 100.000, 1 a 50.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 30 a 10.000, 67 a 5.000, 3 a 3.000, 47 a 2.000, 803 a 1.000, 1528 a 500, 110 a 300, 3150 a 200, 4850 a 170, 4850 a 130, 100 a 100, 4350 a 80, 3350 a 40. Összesen: 14,459.000 kor., azaz Tizennegy millió 459.000 korona.

14,459.000 kor., azaz Tizennegy millió 459.000 korona.

SZERENCSEKAPTAR.											
Sorsjegy	Korona	Sorsjegy	Korona	Sorsjegy	Korona	Sorsjegy	Korona	Sorsjegy	Korona	Sorsjegy	Korona
1	100000	1	100000	1	100000	1	100000	1	100000	1	100000
2	100000	2	100000	2	100000	2	100000	2	100000	2	100000
3	100000	3	100000	3	100000	3	100000	3	100000	3	100000
4	100000	4	100000	4	100000	4	100000	4	100000	4	100000
5	100000	5	100000	5	100000	5	100000	5	100000	5	100000
6	100000	6	100000	6	100000	6	100000	6	100000	6	100000
7	100000	7	100000	7	100000	7	100000	7	100000	7	100000
8	100000	8	100000	8	100000	8	100000	8	100000	8	100000
9	100000	9	100000	9	100000	9	100000	9	100000	9	100000
10	100000	10	100000	10	100000	10	100000	10	100000	10	100000
11	100000	11	100000	11	100000	11	100000	11	100000	11	100000
12	100000	12	100000	12	100000	12	100000	12	100000	12	100000
13	100000	13	100000	13	100000	13	100000	13	100000	13	100000
14	100000	14	100000	14	100000	14	100000	14	100000	14	100000
15	100000	15	100000	15	100000	15	100000	15	100000	15	100000
16	100000	16	100000	16	100000	16	100000	16	100000	16	100000
17	100000	17	100000	17	100000	17	100000	17	100000	17	100000
18	100000	18	100000	18	100000	18	100000	18	100000	18	100000
19	100000	19	100000	19	100000	19	100000	19	100000	19	100000
20	100000	20	100000	20	100000	20	100000	20	100000	20	100000
21	100000	21	100000	21	100000	21	100000	21	100000	21	100000
22	100000	22	100000	22	100000	22	100000	22	100000	22	100000
23	100000	23	100000	23	100000	23	100000	23	100000	23	100000
24	100000	24	100000	24	100000	24	100000	24	100000	24	100000
25	100000	25	100000	25	100000	25	100000	25	100000	25	100000
26	100000	26	100000	26	100000	26	100000	26	100000	26	100000
27	100000	27	100000	27	100000	27	100000	27	100000	27	100000
28	100000	28	100000	28	100000	28	100000	28	100000	28	100000
29	100000	29	100000	29	100000	29	100000	29	100000	29	100000
30	100000	30	100000	30	100000	30	100000	30	100000	30	100000
31	100000	31	100000	31	100000	31	100000	31	100000	31	100000
32	100000	32	100000	32	100000	32	100000	32	100000	32	100000
33	100000	33	100000	33	100000	33	100000	33	100000	33	100000
34	100000	34	100000	34	100000	34	100000	34	100000	34	100000
35	100000	35	100000	35	100000	35	100000	35	100000	35	100000
36	100000	36	100000	36	100000	36	100000	36	100000	36	100000
37	100000	37	100000	37	100000	37	100000	37	100000	37	100000
38	100000	38	100000	38	100000	38	100000	38	100000	38	100000
39	100000	39	100000	39	100000	39	100000	39	100000	39	100000
40	100000	40	100000	40	100000	40	100000	40	100000	40	100000

Mikor van születésnapom?

Mindenki kiserelje meg szerencsésjét a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postafordulatlanul megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kivánszhatja saját számát. Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlókat küldünk.

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll. Az első osztályu eredeti sorsjegyek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt — 75 vagy 1.50 korona egy negyed (1/4) frt 1.50 vagy 3.— korona " fél (1/2) frt 3.— " 6.— " egész (1) frt 6.— " 12.— "

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb 6 évi november hó 20-ig.

mely napon a húzás kezdetét veszi, hozzánk bizalommal beküldeni

FIÓKOK:

V., Váci-körut 4. Muzeum-körut 11. Erzsébet-körut 54.

TÖRÖK A. és Tsa

BANKHÁZA.

BUDAPEST, VI. Teréz-körut 46/a.

Legnagyobb osztályosorsjáték-üzlet hazánkban.

Sok és igen nagy nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt kilenc millió koronánál többet.

Megrendelő levél levágandó. T. TÖRÖK A. és Tsa bankházának, Budapest.

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztályosorsjáték I. osztályához darab eredeti osztályosorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.

A _____ utánveendő utalvánnyal küldöm. mellékelve bankjegyekben (bélyegeken). } A nem kívánt törlendő.

Pontos cím:

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egy szer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

Rámpás
saját termései, kitűnő minőségű
1 liter 28 krajcár.
Rámpás rizling
1 liter 40 krajcár
— Ó bor —
1 liter 30 krajcár.

Ezenkívül ajánlja a legjobb minőségű fűszert, festéket, továbbá rumot, théat, théasüteményt, déli gyümölcsöket, ásványvizeket és petrolenumot

Weiterschan J.
Főüzlet: Hunyadi-utca. 877-5.2
Fiókiüzlet: Aradai-utca.

Fontos gyomorhajosoknak.

Étvágytalanság, gyomornehezések, rosszu lét, fejfájás rossz emésztés folytán, gyomorgyengeséget, emésztési zavarokat stb. azonnal megszüntet az ismert

Brady-féle Máriacelli gyomorcseppek.

Sok ezer elismerő köszönő írat.

Egy üveg ára használati utasítással 80 fillér. Kettős üveg 1 kor. 40 fillér.

Minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár Nagybecskereken: **Kellner József** gyógyszerháza a Szentháromsághoz.

Hamisítástól óvakodjunk, az igazi Máriacelli gyomorcseppek „védjegyet” és aláírást **Brady** viselnek.

Figyeljünk arra, hogy a régen hírneves valódi Brady-féle Máriacelli gyomorcseppek egy üveg 80 fillér, kettős üveg 1 kor. 40 fillér, míg a hamisított utazott és értéktelenek olcsóbb áron, legfeljebb 70 fillérről adatnak el.

Kiadó lakás.

Az Uri-utcában egy külön álló ház

teljesen újonnan átalakítva, nagy lakással, konyha, folyosó stb. eikülönített kerttel

kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

838-x.70

Jótéteménynek
bizonyul minden családban a

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé
használata.

Gondos háziasszony ne kísérkedjék tovább ezt az egészséges kávé italt bevezetni.

A legajánlatosabb pótkávé és a legjobb és legkedveltebb pottás a babkávé helyébe.

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé csakis az eredeti csomagokban valódi, a melyeken a „Kneipp” védjegy és a

Kathreiner
név rajta áll.

HIRDETMÉNY.

Ő es. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik

a XXIII. magyar királyi államsorsjáték

rendezése. Az ezen sorsjáték után remélhető tiszta jövedelem következő közhasznú és jótékony célokra fog fordítani 11 (tizenny) egyenlő részben: 1. a vagyonatlan állami tisztviselők özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap, 2. a közvilágítás helyi és vidéki Rudolf-kórház, 3. a Magyar Gazdasszonyok országos egyesülete, 4. a Magyar Országos központi Fröhel-nőegylet, 5. a budapesti Mária Dorottya-egyesület, 6. a budapesti első gyermekmenhely egyesület, 7. a horvát Mensa Academica, 8. a Stefánia pesti gyermek-kórház-egylet, 9. az országos díj-nőegylet, 10. a budapesti poliklinikai egyesület, 11. a budapesti Mária kongregáció.

Ezen sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint 365.000 koronára ruznak és pedig:

1 főnyerem.	150.000 kor.	2 nyeremény á 5.000 kor.	50 nyeremény á 100 kor.
1 "	50.000 "	5 " " 2.000 "	100 " " 50 "
1 "	20.000 "	10 " " 1.000 "	1000 " " 20 "
1 "	10.000 "	20 " " 500 "	6500 " " 10 "

(863a-6.1)

Az összes nyeremények készpénzben fizetnek ki.

A húzás visszavonhatatlanul 1902. évi december hó 30-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 4 koronával van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Csepelrakpart, Vámpalota), továbbá valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatálnál, vasuti állomásokon s a legtöbb dohány-tözsében és váltóüzletben.

Budapesten, 1902. évi július hó 1-én.

A m. kir. lottójövedéki igazgatóság.

Zsolnai

lodenkabátok fekete bélissel és prémalérral 14 ft.

Férfi télkabátok a legolesóbbtól a legfinomabbig 10 forinttól feljebb.

Nadrágok kamgarnból, és cheviotból, nehéz, 3-4-5 forint.

Csakis **Felsenstein Ferencnél,** Nagybecskerek.

765-x.47

Alibunári házk. főszolgabíróaságtól.

1202. házk. sz. 1902.

892-1.1

IDÉZÉS.

Zavisits Draga és Zavisits Péter, mint a Román-Petre községi házsám nélküli Zavisits-féle házközösség ismeretlen tartózkodásu családtagjai, ezennel felhívattak, hogy a házközösség megszüntetése céljából 7. évi december hó 4-ik napjának d. e 9 órájára Román-Petre község-házához kitűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjenek meg, vagy Zsiván István közgyám, román-petrei lakost, mint a részükre kinevezett gondnokot célszerű képviselőjükre utasítsák; ellenkező esetben pedig ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.

Kelt Alibunárott, 1902. évi november hó 4-ik napján.

Napholtz Lajos,
házk. tb. főszolgabíró.

Elsőrendű tüzifa.

Valódi porosz

SZALON KÖSZÉN

a Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányákból.

Legjobb faszén.

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE

fakereskedőnél

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.

Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/II. — Telefon 35. sz.

816-50.14

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.